

Retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond i SpareBank 1

- Oppdatert desember 2023¹

Innledning

Alle bankene i SpareBank 1-alliansen har etablert bærekraft som fokusområder i egne virksomheter, og styret i SpareBank 1 Utvikling har vedtatt følgende bærekraftambisjon:

Alle felles selskaper integrerer bærekraft i sine virksomheter.

Vi skal levere godt på bærekraftsrater² og beholde posisjonen hos forbrukerne som den banken som oppleves mest bærekraftig.

SpareBank 1 skal til enhver tid arbeide i overensstemmelse med norsk lov. Vårt arbeid styres etter klare prinsipper og høye forventinger innen bærekraftsområdet. SpareBank 1 har omfattende rutiner for å motarbeide hvitvasking og skjulte eierforhold, og ønsker å bidra til at våre forretningsforbindelser vektlegger miljø, klima, sosiale forhold, samt ansvarlig eierstyring og selskapsledelse.

Alle ansatte som gir råd til kundene, eller på annen måte har befattning med vår fondsforvaltning, skal kjenne våre prinsipper og årlig gjennomgå retningslinjene.

Formålet med retningslinjene

Retningslinjene skal:

- Være førende for arbeidet bankene i SpareBank 1-alliansen gjør for å sikre ansvarlig distribusjon av verdipapirfond.
- Sørge for at fondstilbudet sikrer etterlevelse av SpareBank 1s ambisjon for bærekraft.
- Være førende for produktgodkjenningprosesser og produktgovernance, herunder periodisk produktrevisjon, som foruten å omfatte finansielle kriterier også omfatter miljø (Environmental), sosiale forhold (Social) og selskapsstyring (Governance), heretter kalt ESG-kriterier.
- Gjøre SpareBank 1 i stand til å merke fond basert på ESG-kriterier. Merkingen skal være tydelig for kunden, og gi god informasjon om hvordan fondet jobber med ESG. Merkingen skjer på bakgrunn av datainnsamling fra alle fondsforvaltere som har fond som distribueres på SpareBank 1s handelsplattform, gjennom Morningstar sin database for finansielle data og analyse. Merkingen vil oppdateres årlig.

¹ Retningslinjene skal revideres minimum en gang årlig sammen med SpareBank 1 sin merkeordning av verdipapirfond.

² For eksempel: Sustainable Brand Index (<https://www.sb-index.com/>)

- Bidra til at SpareBank 1 kan tilby fond som bidrar til positiv endring innen ESG til sine kunder³. Vi skal tilstrebe å gi informasjon om i hvilken utstrekning fondet bidrar til positiv endring. Merkeordningen skal være styrende for hvilke fond SpareBank 1 skal anbefale kundene. Retningslinjene vil gjøre SpareBank 1 i stand til å kommunisere bedre om fondenes ESG-profil overfor kundene.
- Bidra til at bankene i SpareBank 1-alliansen i sin finansrådgivning opererer i tråd med norsk lovgivning vedrørende EU-forordning 2019/2088 om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren (offentliggjøringsforordningen) og EU-forordning 2020/852 som etablerer rammeverket for et klassifiseringssystem for ulike bærekraftige aktiviteter (klassifiseringsforordningen).

Krav, forventninger og oppfordringer til leverandører av verdipapirfond som skal distribueres i SpareBank 1

Som forutsetning for distribusjon i våre kanaler skal alle verdipapirfondsforvaltere skriftlig bekrefte at de er kjent med og følger våre retningslinjer. SpareBank 1 krever åpenhet om hvordan bærekraftsrisiko er håndtert i forvaltningen, jfr. også offentliggjøringsforordningen.⁴ SpareBank 1 oppfordrer alle fondsforvaltere vi har distribusjonsavtale med til å fylle ut «European environmental, social, and governance template (EET)⁵» for alle produkter SpareBank 1 videreformidler.

Forvaltere skal også oppdatere SpareBank 1 på hvordan ESG-oppfølgning av investeringer skjer gjennom produktgodkjenning og den løpende produkthåndteringen ved forespørsel.

SpareBank 1 skiller i disse retningslinjer mellom følgende krav, forventninger og oppfordringer til eksterne fondsforvaltere som har fond som distribueres på SpareBank1s handelsplattform:

- Krav: SpareBank 1 vil etter prosess beskrevet i avsnittet om roller og ansvar stoppe nysalg av fond som ikke oppfyller disse kravene.
- Forventninger: Disse forventningene danner grunnlag for kriterier for produktgodkjenning av nye fond, stikkprøver ved produktrevisjonen og SpareBank 1s oversikt over anbefalte fond.
- Oppfordringer: Oppfordringene er ikke en del av grunnlaget for merkeordningen i dag, men vil søkes inntatt på et senere tidspunkt.

ESG-faktorer vil vektlegges i kombinasjon med finansielle kriterier når SpareBank 1-bankene utarbeider sin oversikt over anbefalte fond.

³ Det henvises i denne sammenheng til dobbelt vesentlighetsprinsippet, hvor positiv påvirkning relateres til fond som evner å bidra til positivt for samfunnet og bærekraft.

⁴ EU-forordning 2019/2088 om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren (offentliggjøringsforordningen)

⁵ [FinDatEx](#)

Miljø

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i gruveselskaper og kraftprodusenter som får vesentlige deler⁶ av sine inntekter fra termisk kull, eller som baserer vesentlige deler av sin virksomhet på termisk kull.
- Ikke investerer i selskaper som skader [UNESCOs verdensarvsteder](#), medvirker til tap av globalt truede arter og tap av viktige økosystemer, medvirker til avskoging, medvirker til alvorlig forurensning, eller på annet vis bidrar til alvorlig miljøskade.
- Ikke investerer i selskap som gjennom handlinger eller unnlater på et aggregert selskapsnivå forårsaker uakseptable nivåer av klimagasser.⁷
- Oppgir om det følger en 'EU Climate Transition Benchmark' eller en 'EU Paris-aligned Benchmark' indeks (gjelder klimarelaterte fond)⁸

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Jobbe målrettet med å redusere sin belastning på klima og miljø i tråd med Parisavtalen, helst ved å sette målbare mål for å redusere utslipp i porteføljen.
- Ikke investere i selskap som har betydelige negative konsekvenser for våtmarker registrert i [Ramsarkonvensjonen](#) eller [sårbare naturområder/verneområder registrert av Verdens Naturvernunion \(IUCN\)](#).
- Ikke investere i selskap som skader truede plante- og dyrearter, herunder dyrearter oppført på [IUCNs rødliste over truede arter](#), ta hensyn til dem og minimere inngrep i naturen.
- Ikke investere i selskap som bryter med internasjonale retningslinjer⁹ for biologisk mangfold og genteknologi.
- Sette mål for allokert kapital til investeringer i næringer som bidrar til å nå Parisavtalens målsettinger.
- Vise grundig forståelse for prinsippet om dobbelt vesentlighet. Dette innebærer en nøye vurdering av hvordan investeringene påvirker samfunnet, med særlig vekt på miljømessig og samfunnsmessig vesentlighet. Samtidig oppfordrer vi fondsforvalter til å sikre bærekraftige investeringer med særlig forståelse for utsatthet med hensyn til klima- og naturrisiko (finansiell vesentlighet).

Samfunn

SpareBank 1 stiller krav om at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i virksomheter som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, investerer i kontroversielle våpen i tråd med bestemmelsene til Statens pensjonsfond utland. Fondenes portefølje screenes opp mot oljefondets liste

⁶ Her henvises det til definisjonene satt opp av NBIM:

<https://www.nbim.no/no/organiseringen/styringsmodellen/retningslinjer-for-observasjon-og-utelukkelse-fra-statens-pensjonsfond-utland/>

⁷ Slike selskap skal ha vesentlig høyere utslipp, og vesentlig høyere utslipp per produsert enhet, enn sammenlignbare selskaper. De skal også mangle konkrete, troverdige og tidfestede planer for å redusere utslippene raskere og kraftigere enn sammenlignbare selskaper for dermed å få utslippene ned på nivået til disse selskapene. Hvis det kan dokumenteres at et selskap driver aktiv lobbyvirksomhet mot klimareguleringer skal dette også tas med i en totalvurdering.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02016R1011-20220101&qid=1665051810035>

⁹ Eks FNs konvensjon om biologisk mangfold og de tilhørende Bonn-retningslinjene eller Nagoya-protokollen

for utelukkelse av selskaper under kriteriene produksjon av kjernevåpen og statsobligasjonsunntaket. Gjennomgangen skjer minimum årlig gjennom produktrevisjonen og som del av godkjennelsesprosessen for nye produkter.

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i selskap som er involvert i alvorlige brudd på menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter eller Genèvekonvensjonene, og har dette nedfelt i egne retningslinjer.
- Ikke investerer i selskap som ikke respekterer landrettigheter, og/eller tar i bruk naturressurser uten å respektere rettighetene til lokalbefolkning og urfolk, for eksempel til å gi informert samtykke (free, prior and informed consent (FIPC)).
- Ikke investerer i selskap som produserer tobakk eller tobakksvarer.
- Ikke investerer i selskap som medvirker til, eller er ansvarlig for, alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.
- Ikke investerer i selskap som selger våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkeretten.
- Ikke investerer i selskap som mangler en policy for likestilling, mangfold og inkludering.

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Ikke investere i selskap som produserer pornografi.
- Gjennomføre aktsomhetsvurderinger i samsvar med FNs retningsgivende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, for å unngå tilknytning til brudd relatert til ovenfornevnte punkter, og følge opp informasjon om mulige brudd som involverer selskaper i porteføljen.

Eierstyring

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og rapporterer på etterlevelse.
- Driver aktiv eierstyring.
- Har nulltoleranse for korrupsjon og økonomisk kriminalitet og skatteunndragelse i egen virksomhet og selskaper de samhandler eller investerer i, og har gode rutiner for å avdekke og følge opp dette. Oppfordrer egne forretningsforbindelser til det samme.
- Ved mistanke om korrupsjon bidrar til full åpenhet fra selskapet og medvirkning til etterforskning av forholdet.

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Tilstrebe åpenhet og transparens om egen virksomhet, herunder eierskap, investeringer, økonomiske informasjon som skatteinnbetaling, forretningsforbindelser, nasjonal og internasjonal lobbyvirksomhet, etc.
- Dokumentere oppfølging av forhold som bryter med våre krav, forventninger og oppfordringer i disse retningslinjene.

Roller, ansvar, dokumentasjon og rapportering

SpareBank 1s forventninger og anbefalinger i disse retningslinjene formidles forvaltere av verdipapirfond ved offentliggjøring på SpareBank 1s og de aktuelle Alliansebankenes nettsider og ved informasjon til fondsforvaltere.

Dersom SpareBank 1 gjennom datainnhenting til merkeordningen, årlig revisjonsprosess og andre sentrale produkthåndteringsprosesser eller på annen måte identifiserer at fondsforvaltere er i brudd med kravene fra retningslinjene vil forholdet først tas opp med fondsforvalteren det gjelder. SpareBank 1 vil deretter følge opp at fondsforvalteren foretar målrettede tiltak for å bringe forholdet i tråd med disse retningslinjer. Ettersom SpareBank 1-bankene ikke er fondsforvalter selv vil dette ofte skje gjennom samarbeid mellom flere aktører. I tilfeller der SpareBank 1 ikke vurderer forvalters tiltak som tilfredsstillende innen rimelig tid skal den enkelte bank stanse nysalg av det aktuelle fondet. Hver enkelt bank er ansvarlig for å følge opp at retningslinjene overholdes.

Det er fondsforvalternes ansvar å oppdatere SpareBank 1 på eventuelle endringer eller feil i informasjonen hentet inn gjennom Morningstar. Dette skal skje så raskt som mulig etter endringen er oppdaget, og minimum årlig. Informasjonen hentet inn gjennom Morningstar sin database legges til grunn for ESG-vurdering av fondsforvalter, og for merkeordningen som er tilgjengelig for SpareBank 1s kunder.